

інформаційно-аналітичного забезпечення та контролю окремих процесів управління персоналом.

Література.

1. Ценклер Н.І. Методичні підходи до формування моделі кадрового контролінгу. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2015. С. 269-272.
2. Митрофанов Е.А., Софниенко А.В. Управление персоналом: теория и практика. Аудит, контроллинг и оценка расходов на персонал: учеб.-прак. пос. М.: Проспект, 2013. 80 с.
3. Алекперова Л.В. Кадровий контролінг на підприємстві. *Регіональна бізнес-економіка та управління*. 2013. № 1 (37). С.163-167.
4. Полозова А. Н., Евсеева С.В. Формирование системы персоналко-нтроллинга в производственных организациях [Електронний ресурс]. *Проблемы региональной экономики*. URL:<http://www.lerc.ru/?part=bulletin&art=20&page=13>.
5. Bazaliyska N. Ensuring effective personnel management on the principles of labour behavior monitoring. *Norwegian Journal of development of the International Science*. 2017. Vol. 2. Iss. 4. P. 26–31.
6. Кичко І., Горбаченко М. Інновації в управлінні персоналом та сучасний ринок праці: аспекти взаємодії. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2017. № 1. С. 7–14.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

**РАГУЛІНА І.І., КАНД. ЕКОН. НАУК, ДОЦЕНТ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В.В. ДОКУЧАЄВА**

Необхідність внутрішнього аудиту в Україні зумовлена значними змінами економічного ладу. Останнім часом з'явилися й інші функціональні способи управління. Аудиторська діяльність в Україні регулюється Законом «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 р. [1], який визначає правові основи проведення аудиту. Аудиторська діяльність, у тому числі організація внутрішнього аудиту, регулюється також міжнародними нормативними актами. Це «Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг» видання 2016-2017 р.р. [2], «Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту (стандарти)» редакція 2017 р. (переклад

здійснений ВГО «Інститут внутрішніх аудиторів України, власник «The Institute of Internal Auditors U.S.A.) [3]. Також діяльність внутрішнього аудиту регулюється Наказом Міністерства фінансів України від 14.08.2019 р. № 344 «Про внесення змін до Стандартів внутрішнього аудиту» [4], «Методологічні вказівки з внутрішнього аудиту в державному секторі України» Міністерства фінансів України, 2019 р. [5].

Внутрішній аудит, це процес, який, перш за все, спрямований на досягнення цілей підприємства і є результатом дій керівництва з планування, організації, моніторингу діяльності господарюючого суб'єкта в цілому та всіх його підрозділів.

Головною метою внутрішнього аудиту є: застосування систематичного, послідовного та ризик-орієнтованого підходів до оцінки об'єкта внутрішнього аудиту та сприяння удосконаленню системи управління, внутрішнього контролю та управління ризиками через надання незалежних й об'єктивних висновків та рекомендацій на даних перевірки бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання [5].

Найбільш вагомими завданнями внутрішнього аудиту є: оцінка об'єкта внутрішнього аудиту та сприяння удосконаленню системи управління; оцінка управління ризиками через надання незалежних й об'єктивних висновків та рекомендацій; дослідження та оцінка системи управління та внутрішнього контролю, у тому числі управління ризиками (з питань та в обсязі, що відповідають об'єкту, темі та цілям внутрішнього аудиту: захист активів, управління ризиками шахрайства та ін.); оцінка та надання відповідних рекомендацій щодо системи управління мають враховувати питання ефективності управління діяльністю; оцінка ступеня виконання і досягнення визначених цілей; оцінка якості виконання відповідних завдань та функцій, що стосуються об'єкта внутрішнього аудиту; рекомендації з прийняття розробок, що забезпечують необхідну діяльність підприємства.

Внутрішній аудит повинен здійснюватися на підприємствах у наступних напрямках: внутрішній аудит системи контролю цільового та ефективного використання активів; внутрішній аудит системи контролю підготовки фінансової звітності; внутрішній аудит роботи з персоналом та відповідності з трудовим законодавством; внутрішній аудит дотримання законодавства; внутрішній аудит бізнес-процесів;

внутрішній аудит системи менеджменту якості; внутрішній аудит зовнішньої фінансової і податкової звітності та ін.

Служба внутрішнього аудиту зобов'язана: розробляти і доводити до структурних підрозділів підприємства вимоги до системи внутрішнього контролю, організовувати навчання керівників і персоналу підприємства; розробляти нормативні документи щодо діяльності внутрішнього аудиту; складати плани перевірок, погоджувати їх, затверджувати у керівництва і доводити до підрозділів, який перевіряються (плани перевірок розробляються на підставі оцінки ризиків та рішень керівництва); офіційно повідомляти про внутрішню аудиторську перевірку підрозділу, який перевіряється (повинні бути вказані цілі аудиту, область і об'єкт аудиту, критерії оцінки, період перевірки, термін проведення, відповідальні за перевірку); надавати проекти звітів про результати перевірок на узгодження підрозділам, враховувати думку підрозділів в аудиторські звіти (у звітах повинна міститися оцінка ефективності внутрішнього контролю підрозділу, а також рекомендації щодо усунення зауважень і недоліків); направляти звіти про результати перевірок керівництву підприємства та керівникам підрозділів, які перевіряються; надавати інформацію (звіти, матеріали перевірок) зовнішнім сторонам (державним органам, зовнішнім аудиторам та іншим сторонам відповідно до порядку узгодження); контролювати та підвищувати якість аудиторської діяльності; надавати на запит всю інформацію, необхідну для оцінки ефективності та адекватності внутрішнього аудиту.

Отже, внутрішній аудит є необхідним компонентом системи управління на підприємстві, і в цій якості він повинен долати обмежену ревізійну спрямованість на контроль дотримання законодавства, перетворюючись на інструмент управління ризиками і ефективністю діяльності суб'єкта господарювання.

Література.

1. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII.

2. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Видання 2016–2017 р.р. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%90_%202016-2017_%D1%87%D0%B0.pdf

3. Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту (стандарти). Редакція 2017 р. URL: <https://na.theia.org/translations/PublicDocuments/IPPF-Standar> ds-2017-

Ukrainian.pdf

4. Про внесення змін до Стандартів внутрішнього аудиту: Наказ Міністерства фінансів України від 14.08.2019 р. № 344.

5. Методологічні вказівки з внутрішнього аудиту в державному секторі України: Міністерство фінансів України, 2019 р. URL: https://www.mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%92_%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9_%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0.pdf

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ "ПЛАНУВАННЯ" В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ

***ДУЗЬКРЯТЧЕНКО В.В., ВОЛЧЕНКО А.О., АСПИРАНТКИ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІАВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Планування на підприємстві є важливою складовою для досягнення ефективності діяльності підприємства. Саме планування формує фундамент для визначення стратегії діяльності підприємства в майбутньому. Питання організації планування на підприємстві, а особливо в аграрному виробництві, набуває великої актуальності в наш час. У сучасній економіці питання планування пройшло тернистий шлях зміни поглядів, починаючи з директивного, яке характеризувалося жорстким дотриманням нормативів і показників, до самокерованого, яке існує в сучасному ринковому механізмі регулювання економіки.

Методологічні, методичні й організаційні аспекти планування розглядали такі вчені: Бочаров В.В., Петухов Р.М., Терещенко О.О. та ін. Щодо закордонних вчених, то значний внесок в плануванні як функції управління мали Акофф Р., Ансофф І., Мескон М.Х. та ін. Р. Акофф визначив такі основні принципи, які забезпечують ефективність процесу планування: принцип холізму, безперервності, гнучкості, точності, участі, наступності, адаптивності, комплексності. Згідно даним принципам, стратегічне планування має інтерактивну орієнтацію.

Литвин Ю. стверджував, що «планування – це процес розроблення і прийняття цільових установок кількісного та якісного характеру і визначення шляхів найефективнішого їх досягнення. Це установки, що розробляються у вигляді «дерева цілей» [2].